

hier alles beweegt. Er is dan aan Israël iets geschonken, dat alle overige volken missen. Wat al die andere volken derven moesten, heeft alleen Israël verkregen. Israël is daarom niet slechts een volk onder de volken, maar het middenpunt waarom geheel het wereldleven zich ten slotte bewegen zal. Elders is talent, is hoogte kunst, ook wonderlijke militaire macht, maar in Israël is een geestelijke kiem verscholen, die straks uitkomen, en eens in volle glorie schitteren zal, en het is die verborgen kiem, waarin Israels geestelijk kleinood ligt. Die geestelijke kiem moge Israël zelve door zijn zonde in haar opkomen belemmeren, toch zal God haar ontluiking verzekeren. En dit juist geeft aan heel Israels optreden in de historie een profetisch karakter. Het zijn niet enkel de met name genoemde profeten, waaraan Israël zijn profetisch karakter in historische zin ontleent. De inspiratie leeft tot op zekere hoogte in heel Israels nationale existentie. Ook al spreekt er op een gegeven oogenblik geen enkel profet onder het volk, dan ligt toch in dat volk zelf, krachtens zijn roeping en hoogte bezieling, een rijke profetie van wat eens toekomst zal niet alleen aan Israël zelf, maar uit Israël aan heel dit aardrijk.

Dit nu is niet door het volk, maar dan toch door zijn beste mannen alle eeuwen door verstaan. Deze profetische karaktertrek en deze profetische bestemming, was van het bestaan zelf van het volk onafscheidelijk. Tot op zekere hoogte kan dan ook gezegd, dat in Israël al 't heilige en hoogere op den Messias wees en doelde, en steeds de profetie van het Koninkrijk dat komen zou, vernieuwde. Zelfs kan het betrouwd, dat in onze Statenvertaling deze inderling van de geschiedboeken niet is bijgehouden. Het heeft nu den schijn, alsof na de boeken van de Koningen de boeken der Chronieken als vanzelf doorloopen, één van één, toon en bedoelen. Het prijsgeven van de aloude splitsing in profetische en niet-profetische geschiedboeken, heeft ons niet terdand verarmd.

Dr. A. K.

### „Een kroon van doornen“.

En eene kroon van doornen  
gevochten hebbende, zelden die  
op zijn hoofd, en eenen riet-  
stok in zijne rechterhand, en  
vallende op hune knieën voor  
hem, bespotten zij hem, zeg-  
gende: Wees gegroet, gij Koning  
der Joden. Matth. 27: 29.

De grove mishandeling door de Romeinse  
hoofdwacht, in het Rechthuis, aan onzen Heiland  
aangedaan, hing in niets samen met zijn Messias-  
waardigheid.

Het was aan deze Romeinse soldaten ge-  
heel om 't even, of de discipelen gelijk hadden,  
die in Jeruzalem de Zone Gods erden, dan wel  
het Sabbatgebod, dat hun verbeedde.  
Hun niet-respect van Jezus in het Rechthuis  
was niet anders dan een oppermachtige, die met  
de inlanders handelen kon gelijk hij ver-  
koos. En was er nu onder deze inlanders een  
gevoel, die in hun macht werd gegeven,  
om hem te geeselen of ter dood te brengen,  
dan kwam in 't onafgeleide soldatenhart de  
boosaardige kwelgeest op, om aan zulk een  
ongelukke hun plaagzuil en overmacht te  
koeien.

Zoo was het niet alleen hier te Jeruzalem,  
maar zoo kon men het destijds overal in de  
provincie vinden. Een Romeinse soldaat in die  
dagen spitte er zich op, om aan zulk een ge-  
voelste zich in spot en smaad te goed te  
doen. Dat was zoo de gewoonte. De officieren  
hielden dit toe. En dan was het voor den boezen  
geest van het militarisme in die dagen een  
genot, zulk een veroordeelde eens ter dege op  
alle manier te kwelen en te kwellen.

Het was de machtsvermoeden en de lust in  
het geweld die de menscheijke geweldenaar  
kennmerkte, en het is de daaruit opwellende  
demonische plaagzuil die zich toen ook aan  
onzen Heiland gekoeld heeft.

Wat Jezus in het Sabbatgebod deed, was gijfe  
vitterheid uit religieuze waarden opstijvend.  
Daaromten wat Jezus deed in het Rechthuis  
was iets geheel anders, het was hier de zondige  
menscheijke kwelzuil die zich op den machte-  
loze wrekt.

Men ontwaart dit dan ook aan heel het schan-  
delijk tafereel, dat toen onder Pilatus gedooen  
in het Rechthuis is afgespeeld.

Zulk een veroordeelde eens naar hartelust te  
mogen kwelen en mishandelen, was voor de  
soldaten van toen niet anders dan een onheil-  
spel; een toegeven aan laffe booze geartheid.

Nu behoort daar zekere verzoening bij.

Al naar het voornis was uitgevallen, verzon  
men dan een lachverwekkend tafereel. In dat  
spelend tafereel moest dan aanschouwelijk  
nagedaan, wat het voornis den ongelukke  
veroordeeld had. Was er moord begaan, dan  
werd moord, bij diefstal diefstal nagebootst. En  
zoo nu ging 't ook hier.

De ter dood veroordeelde, dien ze nu in han-  
den kregen, was gevoornit, omdat hij zich als  
koning had willen opwerpen. Hier moest dan  
van zelf die ongelukke als een gemaakte  
koning, worden te pronk gesteld, en in die be-  
spottelijke koningswaarde moest hij daarom in een  
spottelijk worden uitgedost, en dan werd er  
smartelijk worden mishandeld.

Eerst moest Jezus altoos als koning worden  
aangekleed. Dit nu ging van zelf. De Romei-  
sche soldaten toch droegen een rood omgela-  
gen mantel. Zoo'n kleed hing ze toen ook Jezus  
om de schouders. Een koning moest een scepter  
in de hand hebben, en daarom gaven ze Jezus  
een rietstok. Doch dit alles was nog het echte  
koningsteeken niet. Dat echte koningsteeken moest  
in de kroon gezocht. En toen was er één die op de  
gedachte kwam, om een handvol doornen,  
die op den grond lagen, in een krans of kroon  
samen te wringen. Allen vonden ze dit vruchtig.  
Toen werd die kroon, die kroon met doornen,  
aan Jezus op 't hoofd gezet, en met die doornen  
zoo diep 't ging in zijn hoofd gedrukt. En alsof  
het nog niet genoeg ware, nam er toen één den  
rietstok, en sloeg Jezus daarmee op de door-  
neerkroon, zodat de doornen nog dieper in Jezus  
schadelugingen en het bloed van allen kant  
begon af te druppelen.

In dit smadelijk tooneel had heel de bende  
toen genot en schik. Allen lachten en schimpten  
Jezus tegen, te meer daar ze Jezus eerst ont-  
kleed hadden, en zoo van allen kant het naakte  
lichaam bij hem doorkwam. En toen begon het  
eerst recht. Want toen vielen ze voor Jezus op de  
knieën, en begonnen ze van alle kante te roepen:  
„Wees gegroet, gij Koning der Joden!“ Ja, alsof  
't nog niet genoeg ware, begonnen ze Jezus,  
toen ze weer opstonden, met hun vuile speeksel  
in het gelaat te spuwen. En eerst toen ook dit  
er bij gekomen was, gingen ze tot de hand-  
stelseligheden over, en sloegen met 't stugge riet  
Jezus de doornen in het vleesch.

Blijkbaar had dit tweede tafereel van kwel-  
en spottucht Jezus geweldig in zijn zenuw-  
spanning aangegrepen, want toen ze Jezus vlak  
daarop het kruis op den schouder legden, en  
hem naar Golgotha voerden, begaf Jezus zijn  
kracht, en gleed, terwijl hij zelf neerzakte, het  
kruis dat hij voort moest slepen, hem van  
den schouder.

Eerst zoo men die twee Jezus gruwelijke  
beschimping en dit neervallen onder het kruis,  
aanvoegt, voelt men wat Jezus lijngevoel  
gevoel was onder dat smaadtafel. Geleden heb-  
ben. Geleden naar lichaam en ziel  
beiden. Natuurlijk waren de herenen toen Jezus  
naar Golgotha ging, geweldig gespannen, en toen  
nu die doornen eerst diep met de boeze hand  
in Jezus schedel werden ingedrukt, en er toen  
nog eens met den rietstok in werden geslagen,  
moet dit een wonding hebben te weeg gebracht,  
die van alle zijden smart veroorzaakte. Te meer,  
toen daar dat spuwen en slaan op 't hoofd nog  
bijkwam. Maar eveneens moet dat hooren, dat  
bespotten, dat in zijn aangezicht uitlachen,  
Jezus diep tot in de ziel gegrieff hebben.

Jezus was Koning. Hij was de Koning der  
koningen. Over alle koningschap der aarde  
zou eens zijn heerschappij opgaan. En nu juist  
in dit koningschap zoo nu aangevat en zoo  
gruwelijk gesmaad en bespot te worden, het  
moet Jezus aan hebben gegrepen tot diep in  
de ziel.

Natuurlijk, ten slotte blijft 't kruis altijd de  
hoofdzaak. Maar bangste gruwel heeft de zon-  
dige wereld aan Jezus voltrokken, toen hij aan  
het kruis hing.

Maar toch mag daarom over wat voorafging  
niet worden heengesloven. Het liep alles op  
Golgotha uit, maar daarom was en bleef wat  
aan Golgotha voorafging, toch een onafscheide-  
lijk deel van wat de Man van Smarte, om ons  
te veroonen, geleden heeft.

Just daarom nu is die lijdensprediking van  
zeven weken achtereen zoo ten volle passend in  
ons geloofleven. Hadden we die lijdensweken  
niet, zoo zou allicht op menig stuk van wat  
Jezus leed, onze aandacht niet zoo klaar ge-  
vestigd worden.

Nu leeft ook al wat aan Golgotha voorafging,  
telken jare weer voor ons op.

In het zuiden van Europa heeft men vaak  
een reeks afbeeldingen van Jezus langs  
den weg geplaatst, opdat de geloovige, dien  
weg langs gaande, weer aan dat alles denken  
zou.

Voor ons beoogt de lijdensprediking van deze  
zeven weken gelijk doel.

Moge dit doel door te inniger medeleven met  
Jezus en zijn lijden ook bij ons bereikt worden.

Dr. A. K.

„In de vroege vrees, die een week geleden ons  
volk beving, dat we aan den vooravond van  
een oorlog met Engeland of Duitschland  
stonden, een vrees die haar oorzaak vond  
in de buitengewone militaire maatregelen  
plotseling door de Regering genomen, is  
gelukkig gebleken voorbij te zijn ge-  
weest. De pertinente verklaring van de  
Regering, dat er van geen ultimatum en  
zelfs van geen diplomatieke of militaire  
bedreiging onzer onzijdigheid sprake is ge-  
weest, maar dat alleen de ernst van den  
algemeenen oorlogstoestand de Regering  
tot het nemen dezer buitengewone maat-  
regelen dwong, heeft aan de spanning  
een einde gemaakt en de rust en kalme  
doen wederkeren. Ook de stellige ver-  
zekering zoowel van Duitsche als van  
Engelsche zijde, dat datgene wat men in  
Nederland vreesde, niet juist was, want  
dat geen der oorlogvoerende partijen er  
aan dacht de onzijdigheid van Nederland  
te schenden, wierp olie op de ontroerde  
wateren.

Natuurlijk rijst de vraag, of onze Rege-  
ring niet wijzer en voorzichtiger gedaan  
had met de verklaring, die thans voor  
het parlement afgelegd is, niet pas  
Dinsdag, maar reeds Vrijdag aan het volk  
bekend te maken. In deze verklaring toch  
staat niets, wat niet evengoed enkele dagen  
vroeger gepubliceerd had kunnen worden,  
en heel wat angst en vrees, vooral bij de  
ouders, die zonen onder de wapenen heb-  
ben, ware dan voorkomen geweest. Dat  
de Regering achteraf ons gerust konst  
stellen, en verklaren, dat er voor paniek  
geen reden was, is uiteraard, maar de Rege-  
ring had uiteraard goed kunnen voorzien,  
dat de buitengewone maatregelen door haar  
genomen en die een veel ernstiger karakter  
droegen dan het intrekken alleen van de ge-  
wone verzoeken, niet geheim konden blijven en  
zoodra ze bekend werden, tot groote onge-  
rustheid aanleiding moesten geven. Ze  
wezen toch op een gevaar, dat ons land  
bedreigde en juist het vage en onbestemde  
van dit gevaar, het niet weten van welken  
kant het dreigde en hoe groot het was,  
gaf aan allerlei onheilspellende vermoeden  
voedsel. Al zijn we dankbaar, dat deze  
vermoeden juist zijn gebleken, de Rege-  
ring moge er de les uit trekken, dat het  
beter is ons volk tijdig in te lichten en in  
haar vertrouwen te nemen. Hoe meer de  
Regering ons volk vertrouwt, hoe meer  
ons volk ook toonen zal dat vertrouwen  
waardig te zijn.

Maar al weten we thans, dat van  
een onmiddellijk en rechtstreeks dreigend  
gevaar nog geen sprake is, de verklaring  
der Regering laat evenmin twijfel over,  
dat ten gevolge van den algemeenen  
oorlogstoestand de positie van ons land  
zeker zorgwekkender geworden is. De heer  
Colijn had verleden jaar in de Eerste  
Kamer dit reeds voorspeld, en het belang-  
rijke artikel, dat hij pas in de Stemmen der  
Tijdschreef, maakt wel voor ieder duid-  
lijk, waarin dit gevaar voor ons land be-  
staat. Hoe langer de oorlog duurt en hoe  
moelijker het voor elk der oorlogvoerende  
partijen blijkt om op het slagveld een be-  
slissende overwinning te behalen, hoe meer  
men aan beide zijden naar nog geweld-  
dadiger middelen zoeken zal om ten koste  
van elken prijs den tegenstander ten onder  
te brengen. En al trekken we geen oogen-  
blik de opechtheid in twijfel van de  
plechtige verklaringen, door de regeeringen  
van elk der oorlogvoerende Mogendheden  
afgelegd, dat men de neutraliteit van Nede-  
land eerbiedigen wil, wie daarop alleen  
vertrouwde, nu meenen zou, dat Nede-  
land dus wel buiten den oorlog zal blijven,  
zoo bedrogen kunnen uitkomen. De to-  
estand kan elk oogenblik zoo veranderen,  
dat een conflict voor ons land niet langer  
uitblijven kan.

Het is goed, dat de Regering dit open-  
lijk heeft uitgesproken en ons volk op dit  
gevaar gewezen heeft. Niet alleen zal daar-  
door de valsche gerustheid wijken en de  
ernst van den toestand worden doorzien,  
maar ons volk zal daardoor ook gewilliger  
worden om de zware lasten te dragen, die  
tot handhaving onzer onafhankelijkheid  
noodig zijn.

Wat de toekomst ons brengen zal, weten  
we niet. Maar wel weten we, dat die to-  
ekomst in de handen des Heeren is, zonder  
wiens wil geen haar van ons hoofd ge-  
kreukt worden zal. Daarom ga te ernstiger  
het gebod tot Hem op, dat Hij de don-  
kere onweerswolken, die ons bedreigt, voorbij  
doe drijven. Want hoezeer we op de waak-  
zaamheid onzer Regering vertrouwen, ook  
hier geldt het woord van den Psalm-  
dichter: „Te vergeefs waken de wachters,  
wanneer de Heere de stad niet bewaakt.“

### Sabbathsquaestie.

Gelijk we wel verwachtten, heeft hetgeen  
we onlangs schreven over het reizen onzer  
militairen op Zondag ons tal van inge-  
zonden stukken bezorgd, waarin verschil-  
lende Christelijke militairen verklaren het  
met onze opvatting niet eens te zijn.

Al deze stukken plaatsen kunnen we  
natuurlijk niet, omdat ons blad daarvoor  
geen plaatsruimte genoeg biedt. Maar  
wel willen we kort aangeven, waarom de  
aangevoerde argumenten tegen dit reizen  
op Zondag ons niet afdoende toeschijnen.

Het hoofdargument, dat men aanvoert,  
is dat God de Heere in het vierde gebod  
ons uitdrukkelijk verbiedt op den Sabbat  
eenig werk te doen, en dat elk Christen  
gehouden is dit gebod te volbrengen, ook  
al zou hij daardoor verstooken worden van  
het genot, een dag in zijn gezin door te  
brengen, ja al zou hij daardoor zelfs de  
bediening des Woords moeten missen.  
Want gehoorzaamheid, zegt men, is beter  
dan offeranden, en onze Christelijke mili-  
tair behoort niet het reizen van

stichtelijke lectuur en zelfs een zegen zijn  
voor hun omgeving door op dien dag te  
evangeliseren onder hun kameraden.

Dit argument zou zeker afdoende wezen,  
wanneer Gods Woord metterdaad ons leerde,  
dat het doen van elk arbeid op Zondag  
steeds onder elke omstandigheid zonde was,  
want al is het reizen op zich zelf natuurlijk  
geen doen van enig werk, het reizen in een  
publiek vervoermiddel is niet wel mogelijk,  
zonder dat anderen arbeid verrichten, en  
gebruik maken van den Zondagsarbeid van  
anderen is evenmin geoorloofd als het  
zelf arbeiden. Alleen vergeten degenen  
die zich op het Sabbatgebed beroepen,  
dat de Christelijke Kerk steeds op  
grond van Gods Woord heeft geleerd, dat  
het verbod om enig werk te doen op  
Zondag niet absoluut is. Christus zelf, die  
geen enkel gebod ontbonden heeft, maar  
juist de diepere beteekenis van elk gebod ons  
heeft onthuld, heeft in meer dan een  
geval de juiste opvatting der Phari-  
zeën, alsof elke arbeid op den Sabbat  
verboden was, afgewezen. Met name blijkt  
niet het woord van Christus, dat drielei  
arbeid op den Sabbat wel geoorloofd was:  
arbeid van noodzakelijkheid, arbeid van  
barmhartigheid en arbeid in den dienst  
des Heeren. Met een eenvoudig beroep op  
het verbod door God ons gegeven om op  
den Sabbat eenig werk te doen, kan men  
dit vraagstuk dus niet oplossen; de vraag is  
juist, of dit reizen op Zondag al dan niet onder  
een van de genoemde drie categorieën valt.  
Daarom wesen we er op, dat Christus, toen  
zijn discipelen op den Sabbat aen plukten,  
die stuk wreeven en de korrels opaten  
omdat zij honger hadden, hoewel de Phari-  
zeën dit als een Sabbat-schending be-  
schouwden, dat arbeiden op den Sabbat  
niet veroordeeld maar juist verontschuldigd  
heeft. Indien nu reeds de behoeft  
van het lichaam dezen arbeid op den  
Sabbat verontschuldigde, hoeveel te  
meer dat niet, zoo vroegen we, de be-  
hoeft der ziel aan geestelijk voedsel.  
Op dit argument aan de Schrift ontleend,  
wachten we nog altoos rustig een an-  
woord. Want of men al opmerkt, dat onze  
militairen zich in de kazerne met geestelijke  
lectuur kunnen bezig houden en zoodoende  
toch op Zondag geestelijk voedsel kunnen  
ontvangen, zoodat er hier van een absolute  
noodzakelijkheid geen sprake is, die het ar-  
beiden op Zondag verontschuldigt, zoo ver-  
geet men tweemaal. Voor eerst dat er in  
het aangehaalde geval ook bij Jezus 't  
discipelen van geen absolute noodzakelijkheid  
sprake was; ze hadden niet het stillen van  
hun honger zeer goed kunnen wachten,  
totdat ze na hun wandeling weer thuis  
waren gekomen, waar het brood gereed  
lag. Een Pharizee zou dit stillig hebben  
gedaan. En in de tweede plaats is gees-  
telijke lectuur nooit een vergoeding voor het  
geen van de bediening des Woords en  
van het doorbrengen van een rustigen  
Zondag in het eigen Christelijk gezin is

het absoluut onmogelijk den Zondag naar  
huis te gaan, dan kan het surrogaat van  
stichtelijke lectuur worden te baat genomen.  
Maar van zulk een onmogelijkheid is geen  
sprake, want gelegenheid om te reizen is  
er. En de vraag is juist, of onder zulke  
omstandigheden het gebruik maken van  
de reisgelegenheden niet geoorloofd is.

Het tweede argument dat men aanvoert,  
is, dat wanneer alle Christelijke militairen  
op Zondag beslist weigeren te reizen, de  
militaire overheid daardoor te eerder be-  
vogen zal worden, om het verlot tot  
Maandag uit te strekken. Juist de gemak-  
kelijkheid, waarmede Christelijke militairen  
zich aan de bevelen der Overheid onder-  
werpen, maakt, zegt men, dat de Overheid met  
dit gebod Gods geen rekening houdt.

Dit argument heeft zeker meer beteekenis,  
en indien het metterdaad vaststond, dat de  
militaire overheid zonder noodzakelijkheid  
weigerde het verlot tot Maandag uit te  
strekken, dan zou er veel voor pleiten,  
dat onze Christelijke militairen, mits ze dit  
dan ook eensgezind over heel het land  
deden, weigerden van zoodanig verlot ge-  
bruik te maken. Intusschen is bekend ge-  
noeg, hoe van meer dan ene zijde met  
de Regering onderhandeld is, of het niet  
mogelijk is de verloten tot Maandag te  
verlengen, zoodat het zeker niet aan  
pogingen ontbroken heeft om aan de be-  
waren tegen dit reizen op Zondag uting  
te geven. Maar de Regering heeft daarop  
zoo beslist mogelijk geantwoord, dat dit  
om militaire redenen niet kon. Een weig-  
ren om van dit verlot gebruik te maken  
wanneer het op Zondag eindigt, zou dus  
niet baten, zelfs al kwam het van al onze  
Christen militairen. En al is het natuurlijk  
onze plicht om bij de Overheid met ernst  
te wijzen op de bewaren aan dit Zondags-  
reizen verboden, wanneer de Overheid  
stellig verklaart, dat het niet anders kan,  
dan heeft men zich hierbij niet te leggen  
en draagt de Overheid hiervoor de verant-  
woordelijkheid. Zij alleen toch beschikt  
over de noodige gegevens om te kunnen  
beoordeelen, wat thans mogelijk is of niet.

Het laatste argument is, dat wanneer  
men de beslissing over het reizen op Zon-  
dag aan ieders conscientie overlaat, men  
daarmede vrij spel aan ieders subjectief  
inzicht gunt en de conscientie in plaats  
van het gebod Gods zou komen te staan.

Ons antwoord hierop is, dat zeker nooit  
ons subjectief gevoel de plaats mag innemen  
van Gods gebod, maar dat Gods gebod veeleer  
de regel moet wezen voor onze conscientie.  
Indien het dan ook juist was, dat hier een  
klaar en duidelijk gebod voor ons lag, zou  
het al of niet reizen op Zondag zeker niet  
aan ieders conscientie mogen worden over-  
gelaten. Maar zulk een uitdrukkelijk gebod  
Gods is er in dit geval niet. Het gaat hier dan  
ook niet om het gebod Gods, maar om de  
toepassing van dit gebod Gods op een be-  
paald geval, of wil men om de vraag, of  
de uitonderingen, die Gods Woord zelf op  
bepaalde geval van toepassing zijn. Dat nu  
is een vraag, die elk Christen voor zich zelf  
persoonlijk heeft te beantwoorden, en waarbij  
de een niet over de conscientie van den  
ander heerschen mag. Die vrijheid der  
conscientie heeft de Apostel zelf ons ge-  
leerd, waar hij in den brief aan de Romeinen  
zegt: „Wie zijt gij, die eens anderen hui-  
sknecht oordeelt? Hij staat of valt zijn eigen  
heer. De een acht wel den eenen dag  
boven den anderen, maar de andere acht  
alle dagen gelijk. Een iegelijk zij in zijn  
eigen gemoed ten volle verzekerd.“

Natuurlijk zou er over dit vraagstuk veel  
meer te zeggen zijn, maar we meenen dat  
deze enkele opmerkingen wel voldoende  
zullen zijn, om onzen lezers aan te toon-  
en, waar de fout van hun betoog ligt.

### Het beding bindt.

Van de zijde der voorstanders van de  
kerkelijke opleiding dult men het soms  
euvell, wanneer degenen, die voor een uni-  
versitaire opleiding zijn, hun standpunt  
publiek verdedigen en daarbij ook de argu-  
menten voor het tegenovergestelde stand-  
punt aangevoerd, trachten te weerleggen.  
Het beding zegt men bindt, en waar al onze  
Kerken het beginsel hebben aanvaard, dat  
de Kerk een eigen opleiding van haar pre-  
dikanten hebben moet, daar mag aan dit  
beginsel zelfs niet getornd worden.

Mogen we hiertegen tweemaal opmerken.  
Voor eerst, dat bij de overeenkomst  
tusschen de Christelijke Gereformeerde Kerk  
en de Nederlandsche Gereformeerde Kerken  
niet een maar twee „bedingen“, wanneer  
men dit woord gebruiken wil, gesteld zijn.  
Het ene „beding“ van de zijde der Christe-  
lijke Gereformeerde Kerk gesteld, in de  
metterdaad, dat men het beginsel zou aan-  
vaarden, dat de Kerk een eigen opleiding  
hebben moet. Het andere „beding“ van de  
zijde der Nederlandsche Gereformeerde  
Kerken hiertegenover gesteld, was, dat  
men dit „beding“ wel wilde aanvaarden,  
mits daarnaast even beslist erkend en ge-  
handhaafd werd het aloude Gereformeerde  
beginsel van de vrije studie, iets wat natu-  
rlijk niet anders zeggen wilde, dan dat de  
Kerk het volkomen recht zou erkennen  
van haar aanstaande ambtsdragers om des-  
verkiezend aan de Vrije Universiteit te  
studeren.

Beide „bedingen“ binden natuurlijk  
evenzeer.

Toch heeft men in de Wachter nu al  
deze jaren voortdurend er op aangedron-  
gen, dat de Vrije Universiteit haar Theo-  
logische faculteit prijs zou geven; men  
heeft het recht van vrije studie voortdurend  
aangevallen en belaagd; men heeft geelicht,  
dat de Theologische School, d.i. de eigen  
opleiding der Kerk, de eenige zou worden  
en dat alle aanstaande dienaars der Kerk  
aan deze School zouden moeten worden  
opgeleid.

Nu duiden we dit dezen broeders niet  
euvell. Wie een diep gewortelde overtuiging  
heeft, laat zich door geen „bedingen“ bin-  
den om niet voor zijn overtuiging uit te  
komen.

Alleen is het toch wel ietwat zonderling,  
dat degenen, die zoo toonen, dat zij aan het  
„beding van de vrije studie“ zich niet wil-  
len houden, en zelfs liefst door de eerst-  
volgende Synode dit beding zagen te niet  
gedaan, daarentegen de andersdenkende  
broeders met zoveel nadruk er op wijzen,  
dat het beding van het beginsel, dat de  
Kerk een opleidingsschool moet hebben,  
hén wel bindt en zelfs zoo bindt, dat wie  
hier anders over denkt, maar het stilwij-  
gen moet bewaren.

Is dat soms niet een meten met twee  
maten?

En in de tweede plaats wordt op deze  
wijze aan deze zoogenaamde „bedingen“  
een kracht en beteekenis toegekend, die  
ze in een Gereformeerde Kerk nooit mogen  
hebben en in strijd is met wat onze Gere-  
formeerde belijdenis zegt, dat men noch  
de gewoonte, noch de groote menigte  
noch de oudheid, noch de successie van  
tijden of personen, noch de concilien,  
decreten of besluiten gelijk mag stellen  
met de Goddelijke Schriften, aangezien  
alle menschen uit zichzelf leugenaars zijn  
en ijdelers dan de ijdelheid zelf. Zelfs de  
belijdenis, die alleen de grondslag is van de  
eenheid onzer Kerken, staat nooit gelijk met  
Gods Woord, en ieder heeft daarom de  
vrijheid op grond van de Heilige Schrift  
tegen de belijdenis der Kerk bedenkingen  
in te brengen en deze aan het oordeel  
der Kerken te onderwerpen. En waar  
de belijdenis der Kerk, die met het bloed  
der martelaren bezegeld is, die eeuwen  
lang door onze Kerken is gehandhaafd,  
waaraan de afgevaardigden van alle Ge-  
reformeerde Kerken op de Synode te Dordt  
in 1618/19 hun zegel hebben gehecht,  
toch altoos appellabel blijft aan Gods  
Woord, — hoe zou daar dit spiksplinter  
nieuwe beginsel, dat de Kerk een eigen  
opleiding moet hebben, een beginsel, dat  
nooit door de Gereformeerde Kerk is aan-  
vaard of uitgesproken, zoo onaantastbaar  
en heilig zijn, dat alleen dit beginsel niet  
aan kritiek zou mogen onderworpen worden,  
en men zelfs de vraag niet zou mogen  
stellen of het wel overeenkomstig den  
Woorde Gods is?

Laat men daarom met een beroep op  
het „beding“ bindt de vrije discussie over  
dit vraagstuk niet smoren. De voorstanders  
der Universitaire opleiding hebben dit hun-  
nerzijds nooit gedaan, wanneer men van  
de andere zijde het „beginsel der vrije  
studie“ aanviel; daarom gunne men ook  
aan die andere zijde even goed het recht  
aan degenen, die het „beginsel“ van de  
eigen opleiding niet juist achten, hun  
bezwaren daartegen in te brengen. Zulk  
een discussie zal, mits daarbij alles wat  
naar partijhartstocht zweemt of aan den  
geest der benedijnde liefde tekort zou  
doen, gemeden worden, aan onze Kerkelijke  
eenheid heusch geen schade doen. Er zal  
het bevorderen, dat men tot een betere  
en gezondere oplossing komt van dit  
vraagstuk, dan het innerlijk tweestrijdige  
en daarom onware standpunt, dat helaas  
door onze Kerken is ingenomen.

### De kinderen des Verbonds.

XXVIII.

De bedenking, die men wel ingebracht  
heeft, dat wanneer metterdaad het gebod  
Gods bij de oprichting van het Genade-  
verbond om het tekenen van dit verbond  
ook aan de kinderen des verbonds te geven,  
evenzeer voor ons als voor Israël geldt, we  
dan ook gehouden zouden zijn deze ordi-  
nantie Gods stipt en letterlijk uit te voeren,  
d. w. z. dat de doop dan juist op den  
achtsten dag en alleen aan mannelijke  
kinderen zou moeten bediend worden; ja  
nog sterker, dat de kinderen dan niet alleen  
den doop, maar evenzeer het avondmaal  
zouden moeten ontvangen, omdat onder  
Israël het pascha ook door de kinderen  
moest gegeten worden, is niet anders dan  
een uitvlucht om aan de klem van dit  
beroep op Gods ordnantie te ontkomen  
en toont alleen dat men niet genoegzaam  
weet te onderscheiden tusschen hetgeen in  
deze ordnantie Gods blijvende beteekenis  
heeft en hetgeen tot het ceremonieel  
karakter van het Oude Testament behoort.

Natuurlijk zijn we gehouden elk gebod  
Gods stipt en letterlijk ten uitvoer te  
brengen en mag geen mensch eigenmachtig  
daarvan afwijken. Vooral bij de Sacramen-  
ten heeft de Gereformeerde Kerk er daarom  
steeds nadruk op gelegd, dat men zich  
stipt aan de instelling van Christus zou  
houden en daaraan niet af noch toe zou  
doen. Maar hieruit volgt geenszins, dat  
men geen onderscheid zou mogen maken  
tusschen hetgeen in een bepaald gebod  
Gods vorm en inhoud, tijdelijk en blijvend  
is. De Bijbel is geen wetboek, maar de  
openbaring Gods in historische vorm ons  
gegeven, en met dit historische karakter moet  
altsoos rekening worden gehouden; anders  
vervalt men tot allerlei dwaasheden. Zelfs  
wat het Nieuwe Testament betreft, is zeker  
niet elk voorschrift door Christus of de Apo-  
stelen gegeven, door ons in letterlijken zin op  
te volgen. Wanneer Christus zijn discipelen  
beveelt zonder buidel of male op reis te  
gaan, d. w. z. zonder geldbeurs of koffer,  
dan denkt niemand er aan, dat dit nog  
in dien vorm voor onze predikanten gelden  
zou. Het voorschrift van Paulus, dat de  
vrouw in de kerk alleen gesluierd mag  
verschijnen, wordt door niemand meer let-  
terlijk opgevolgd, want dit voorschrift hing  
samen met eigenaardige gewoonten in die  
dagen, die nu niet meer gelden. En wanneer  
de Apostelen schier al hun brieven eindigen  
met den laat, dat de Christenen elkaar  
groeten zullen met een heiligen kus, is er wel

geen Chi-  
nog in l  
wanneer  
ment on  
tusschen  
en geest  
veel ster  
Oude Ti  
hebben  
en ceren  
Volkome  
meerde  
der tien  
voor heel  
aangezon  
vierde ge  
tusschen  
voor Isra  
ook onse  
keur is n  
niet van  
de mach  
deren. Er  
worden i  
voor zulk  
ons daar  
mening  
von of di  
omkeere  
ling van  
staan.

Past m  
geen Go  
Israel om  
dan is d  
niet moe  
ordinantie  
ontrent  
den diens  
de Heilig  
Reeds bij  
de besnij  
als het e  
Avondma  
verander  
andering  
saam. De  
geschiedt  
onderdom  
ook al bli  
nen geli  
Paulus da  
dige besn  
het pasch  
slacht we  
pascha, d  
maar dat  
dige teek  
en het uit  
ons op he  
lichaam e  
bloed wij  
veranderd  
wijze, wa  
moeten. V  
snijdenis  
tegelijk de  
mede aan  
der schad  
volk Gods  
Testament  
gedaan. I  
dat Gods  
natie is,  
ware kind  
natie ver  
thans alle  
kinderen  
gebovigen  
nationaal  
Een volke  
Testament  
evenzeer  
saam, dat  
ook gesch  
kinderen e  
Nog daar  
nis uitera  
kon plaat  
het sacra  
de manne  
ook daare  
vrouw o  
dan nu.  
vrouw in  
Christus i  
geestelijk  
en nam  
belofte Go  
belofte w  
zonen, m  
en onder  
Alleen het  
werd onder  
geven. On  
anders gev  
noch vrou  
niet alleen  
hebben ge  
volkomen  
alleen aan  
lijke, maar  
het vrouwe  
het in de  
Gods, dat  
dag moest  
een bepa  
wederom  
van Israe  
moest het  
heid, wa  
den eerste  
moest het  
ontvangen  
de Christ  
diening  
kleine kin  
den dag  
neemt dez  
kinderen v  
zijn reeds  
de genad  
geboorte  
behoef h  
tot den a  
zooals bij  
mogelijk h  
bepaalden  
sacrament